

ACC. N:R M. 13450:1-11.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Blekinge* Upptecknare: *Ida Mattsson, Tving, född 1891 i Tving*
Härad: *Medelstads* Berättare: *Elsa Mattsson, Tving*
Socken: *Tving* Berättarens yrke: *konparhustru*
Uppteckningsår: *1954* Född år *1850* i *Tving*

Det späda barnets klädsel och vård. s. 1-11.

Luv 97

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 13450: /.

I slutet - av 1800-talet här på lands-
bygden i korparfamiljer skulle en
fullständig spädbarnsutstyrelse bestå
- av en mössa en pinka en tröja två
blöjor två mantlar - och två lister
Den lilla pinkan helklyptes så hon
blev helt öppen på ryggen så klyptes
- armarna till raka med en räm på
underarmen så klyptes - då hol på
pinkan - och armarna syddes fast så
ringde - de ur för halsen - och en liten
krage syddes fast och så sattes två
band fast i ryggen till att knyta
med tröjan syddes likadant fast
hon var så kort så hon räckte
inte längre än till midjan men
hon knöts i ryggen mössan syddes
i två halvvar med rämman över

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Suf. 97

1

hjäss-an. Pinkan var av vit damestik
blöjan av flanäll blå eller skär
listen stickades av vitt bomulls-garn
blöjan var av vit damestik mantelen
av vit flanäll. Pojkar och flickor
var klädda likadant. Kypeter har
kunnit i fråga om spädbarnsutstyrelse
för nu lindas ju inga småbarn
Dopdräkt användes bara av rika
panelje - den syddes mycket prälikt
av ljusblätt siden med ett ljus-
blätt rekebånd om livet. I rika
hem gömdes småbarnskläderna
dopdräkten gömdes och användes
av flera generationer - dopdräkten
brukade lånas. Spädbarnsdräkten
utbyttes mot en liten klänning
när barnet var så - där en

ACC. N:R M. 13450:3.

månad eller fem veckor. Navelsträngen förbands med en liten mjuk binda - den byttes så ofta man ansåg den vara smutsig. När navelsträngen fallit av så tröckte man på en bummulstuss på ännen och så band bindan om hårt för barnet hade lätt för att bli navelbräckt när - då skrek och så smorde navelen med oroligt smör. Man bytte på barnet så ofta som - då blev vått tvättades i ansiktet och i stjärten - gjordes - då varje dag på morgonen men redan badades barnet riktigt på lördagen. Man pudrade barnet med potatismjöl i hudvick och stjärt. Man hade barnet i knäet när - då sköttes om. Någon gång väger barnet på en gammal träbetsman

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3

Barnet låg i en vagg på dagen men på natten låg då bredvid modern i sängen. Då kunde hända någon gång - att - då - olyckades - att modern låg ihjäl - då. Vaggorna var av olika typer en del gick på jänklar och en del var slängvagnar de var gjorda med en fot och två stolpar i stolparna var karet fastgjort med två dubbar så - då var rörligt så - då gick i vaggorna i foten var gjord en liten låda till - att - dra ut där förvarades barnets kläder. Barnets bädd bestod av en liten madrass en liten fjäderdyna under huvudet och två lakan och ett litet täcke under stjärten lades några traror för då inte madrassen skulle bli våt Barnet skulle ligga

-ömsom på den högra och ömsom på
-den vänstra sidan - då väste då bättre
-sader - då. Vaggan ställes bredvid en
-säng på dagen. För - att inte barnet
-skulle falla ur vaggan när - då började
-o kunna resa sig så knöt man en
-list om barnet - och vaggan de - an
-höjde en tunn sjalett över barnets
-ansikte när - då låg - och sove för
-att förhindra flugorna - att sticka
-då. Vaggan var barnets sovrplats
-till - då blev så stort så - då inte
-fick plats - där. Den kallades patte
-och barnet patta barn. Då första
-dygnnet - ansåg - då - att inte barnet
-behövde någon - di - om inte barnet
-tog bröstet så - öppnade man barnets
-mun lite - och mjälade några - droppa

ACC. N:R M. 13450:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6

di i munnen sedan brukade barnet
ta bröstet. Den första modersmjölken
kallades för keen patte - den kunde
man bota öronsprång med - om man
droppade några droppa i öronen
- om mjölkstökning uppstod så fanns
då diglar - att dra ur den med
och blev då bröstböld så lades
då på gröt. För att modern skulle
få mjöcke mjölk så skulle hon dricka
mjöcke mjölk eller något annat kraftigt
- om mjölken sinade så fick hon ge
barnet med flaska - om modern hade
för mjöcke mjölk så tömde bröstet
för hand men då fanns också vissa
personer som diade ut - den - den
överflödiga mjölken kastades bort
- om modersmjölken inte var tillräcklig

så gav man barnet annan mjölk utspädd
med vatten barnet fick då mällan bröst
målen barnet mätte bättre av moders-
mjölken än annan mjölk om modern
var sjuk så invärkade då på barnet
genom digering. Då var inga bestämda
tider när barnet fick bröstet var
då grinigt och kintigt så fick då
bröstet ofta och då var likadant
på natten. Ett barn skulle dia ett
halvt år inte längre när då ansågs
att barnet inte lärde sig att äta
med någon redö men då fann ju
barn som diade i år och mera.
Etvänjningen skedde på olika vis
de sotade ner bröstet eller hadde
karrkinn eller farrkinn de strödde
smur eller strök stark droppa på

ACC. N:R M. 13450:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

8

reärtorna men då fans de som ställde
av barnet till någon stäkting men
då glömdes den. Ammor fans i rika
hem för förnäma mödrar gav inte
sina barn di. I vissa fall förekom
konstgjord uppfödning på 1800-talet hadde
de horn då var ett avrågat koporn
som de satte botten i av trä så
sydde de en napp av garvat kalvski-
nn och krängde över hornspeksen
men sedan på 1900-talet tillkom flaskor
och gummennapp då skulle vara
utspädd konmjölk en del mjölk och
en del vatten När barnet var så där
en 6 månader så började man o ge
då lite mat man kokade doppa
av kvetsmjöl och mjölk o gav då
när idå blev lite äldre så tuggade

modern födan till barnet när barnet
var sådär. I år så upphörde tuggningen
och man morade maten och gav då
välling och gröt. De vanligaste sjuk-
domarna var defteri mässling band
sprickning och mjölkstorr och då
sänder bud till barnmorskan så
hon behandlade dem när barnet
var i år så lärde man då så säga
till man förmande - då och då
fick en smula smält - om då
blötte ner sig. Man sysselsatte
sig med barnet så ofta man
hade tid äldre systern om då
fanns sådana fick raggva - då och
modern bytte när då blev rätt
om an sjöng raggvisor en lät så här
Stackars du som stor ska bli

traska mellan gåra händer och
fötter fulla av frost och ögonen
fulla av tårar. och en lät så när.
Nya manna lelka kan stora ändan
som en kvan ben som selvetkappa
huv som en skäppa. Först i början
av 1900-talet började man o- använde
tröstnapp av gummi. När man tog
upp barnet så skulle man ta
den ena handen bakom ryggen
för att stödja den. På sommaren
tog man någon gång ut det späda
barnet. Först sedan det kunde
springa omkring fick då vistar
ute regelbundet. När barnet
inte kunde gå så var man det
på armen när man tog ut då
på sommaren. Aldern på barnet

ACC. N:R M. 13450: 11.

när då började o krypa omkring
på golvet varierade. Altefter som
då varste o var duktigt. När
barnet försökte o resa sig upp så
började man o låra då o gå man
reste upp då så tog man ett band
och gav barnet den ena ändan i
den andra höll man själv o så tog
barnet de första stapplande stegen.
Då fanns en gästol med fyra ben och
ett säte med kol i där placerades
barnet o sen fick då föra den o
låra sig o gå på så vis. Den allra
första leken bestod av en skallid
utomäktenskapliga barn när inte
modern eller någon släkting kunde
ha hand om dem ställes till paffig
gården fadern sysslade lite med barnet
på kvällarna

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

//